

ตอนที่ ๙

ลำดับของคำ

บทที่ 9

ลำดับของคำในประโยค

เรื่องลำดับของคำในประโยคที่จะกล่าวต่อไปนี้ ได้มาจากการศึกษาเปรียบเทียบ เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงในด้านการเรียงลำดับคำต่าง ๆ ที่ปรากฏในประโยคในภาษาสมัยก่อน และสมัยปัจจุบัน นอกจากเรื่องความหมายของคำ และสำนวนที่กล่าวมาแล้ว ความแตกต่างในด้านการเรียงลำดับคำในประโยคก็เป็นเรื่องหนึ่งที่ทำให้เห็นว่าลักษณะของภาษาในสมัยปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปจากภาษาสมัยก่อน ลำดับของคำที่แตกต่างกันนั้น อาจแยกกล่าวเป็นเรื่อง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. 9.1 ลำดับของคำกริยาที่เป็นส่วนประกอบของคำกริยาผสม และลำดับของคำกริยากับคำหน้ากริยาหรือคำหลังกริยา
- 9.2 ตำแหน่งของคำว่า จึง, กวร และ จง ที่ปรากฏในประโยค
- 9.3 ตำแหน่งของคำว่า ไม่ได้ ที่บอกความปฏิเสธในประโยคปฏิเสธ

9.1 ลำดับของคำกริยาที่เป็นส่วนประกอบของคำกริยาผสม และลำดับของคำกริยากับคำหน้ากริยาหรือคำหลังกริยา

การเปลี่ยนแปลงลำดับของคำกริยาที่เป็นส่วนประกอบของคำกริยาผสม และลำดับของคำกริยากับคำหน้ากริยาหรือคำหลังกริยาที่จะกล่าวต่อไปนี้ อาจแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อใหญ่ ๆ คือ

- 1) 9.1.1 คำกริยาผสม
- 9.1.2 คำหน้ากริยาและคำหลังกริยา

9.1.1 คำกริยาผสม คำกริยาคั้งแต่สองคำขึ้นไปซึ่งถือว่าเรียงกันเข้าเป็นคำกริยา

ผสมคำเดี่ยว เช่น คืนเอา, คืนให้, ถูก และ เอากลับคืน นั้น ในภาษาสมัยก่อนมีวิธีเรียงลำดับต่างกับปัจจุบันตามหัวข้อต่อไปนี้คือ

๗- 9.1.1.1 คำกริยา 2 คำเรียงกัน

9.1.1.2 คำกริยา 3 คำเรียงกัน

9.1.1.1 คำกริยา 2 คำเรียงกัน

ในกรณีที่คำกริยาในประโยคสมัยก่อนเป็นคำกริยาผสมซึ่งประกอบด้วยคำกริยา 2 คำเรียงกัน ลำดับของคำกริยาที่เป็นส่วนประกอบนั้น จะมีการเปลี่ยนแปลงไปดังนี้

① 9.1.1.1.1 ในสมัยปัจจุบันคำกริยาที่เป็นส่วนประกอบสองคำนั้น เรียงสลับที่กันกับสมัยก่อน

9.1.1.1.2 ถ้าคำกริยาผสมมีค่านามซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมตามหลัง ปัจจุบันคำกริยาที่เป็นส่วนประกอบสองคำนั้นจะเรียงสลับที่กันกับสมัยก่อน และจะมีค่านามซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมอยู่ระหว่างกลาง

9.1.1.1.3 ถ้าคำกริยาผสมมีค่านามซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมแทรกกลาง ปัจจุบันคำกริยาที่เป็นส่วนประกอบสองคำนั้นจะเรียงสลับที่กันกับสมัยก่อน และจะมีค่านามซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมตามหลัง

9.1.1.1.1 ในสมัยปัจจุบันคำกริยาที่เป็นส่วนประกอบสองคำนั้นเรียงสลับที่กันกับสมัยก่อน

คำกริยาผสมที่เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะนี้ ได้แก่ คำกริยา คืนเอา

เช่น

คืนเอา

(สมัยก่อน) ใช้เป็นคำกริยาผสม คือ คืนเอา

(ปัจจุบัน) " เอาคืน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 1 "ผู้ใดเสนห์แก่ท่าน ยกภรรยาตั้งชีวิตให้แก่ท่านควยเสนห์แล้ว
แลอยูมาจะคืนเอา เลาทานว่าจะคืนมิได้เลย" (3 กฏ. 156)

"และผู้เดียงนั้นเอาผู้นอนนั้นไปขายแลทำให้ไคยากประการ
ไค ๆ แล ^{พ่อ} ^{แม่} ^{พี่น้อง} นั้นจะคืนเอามา ทานว่าไคยนั้นนำขึ้นเข้า
ไคอยูแล้ว ผู้เดียงจะคิดเอาคาเชานั้นมิได้" (3 กฏ. 156)

ตามตัวอย่างเหล่านี้ คำว่า คืนเอา มีความหมายเท่ากับ เอาคืน

9.1.1.1.2 ถ้าคำกริยาสมมีคำนามซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมตามหลัง ปัจจุบัน
คำกริยาที่เป็นส่วนประกอบสองคำนั้นจะเรียงสับที่กันกับสมัยก่อนและจะมีคำนามซึ่งทำหน้าที่เป็น
กรรมอยู่ระหว่างกลาง

คำกริยาสมที่เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะนี้ ได้แก่คำกริยา

คืนเอา เช่น

คืนเอา

(สมัยก่อน) ไค คืนเอา - กรรม

(ปัจจุบัน) " เอา - กรรม - คืน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 1 "อันการงานครั้งข้าพเจ้าจะเป็นตัวคิดอ่านทำหามิได้
เป็นความคึกกลอุบายของจิวยี่จะคืนเอาเมืองเกงจิว" (ตาม. 782)

"ควรเราจะยุยงขุนกวนให้มีความโกรธ ไปคืนเอาเมือง
เกงจิว เล่าปี่ก็จะมีไคโดยง่าย" (ตาม. 1069)

ตามตัวอย่างเหล่านี้ ในสมัยปัจจุบันจะไค "เอาเมืองเกงจิวคืน"

9.1.1.1.3 ถ้าคำกริยาสมมีคำนามซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมแทรกกลาง
ปัจจุบันคำกริยาที่เป็นส่วนประกอบสองคำนั้นจะเรียงสับที่กันกับสมัยก่อน และจะมีคำนามซึ่ง
ทำหน้าที่เป็นกรรมตามหลัง

คำกริยาสมที่เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะนี้ ได้แก่ คำกริยา ให้ คืน เช่น

ให้ คืน

(สมัยก่อน) ใช้ ให้ - กรรม - คืน

(ปัจจุบัน) " คืน ให้ - กรรม

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 1 "ส่วนตัวมันผู้ไปช่วยต่างประเทศนั้น ถ้าอายุสมควร

12 ขวบขึ้นไปถึง 14 } ขวบ ให้ทวนช่วยลวดหนึ่ง 30 ที่
15 }
16 }

ส่งตัวมันให้เจ้า ข้า } คืน
ไพร่ }

(3 กฏ. 15)

ตามตัวอย่างนี้ ในสมัยปัจจุบันจะใช้ "คืนให้เจ้า ข้า } "
ไพร่ }

หมายเหตุ คำว่า เจ้า ข้า, เจ้า ไพร่ ในตัวอย่างนี้ มีความหมายตรงกับในภาษาสมัยปัจจุบันว่า "เจ้าของข้า, เจ้าของไพร่"

9.1.1.2 คำกริยา 3 คำเรียงกัน

ในกรณีคำกริยาในประโยคสมัยก่อนเป็นคำกริยาสม ซึ่งประกอบด้วยคำกริยา 3 คำเรียงกัน ในภาษาสมัยปัจจุบันลำดับของคำกริยาจะเปลี่ยนแปลงไป คือ คำกริยาซึ่งเคยอยู่ลำดับสุดท้ายในสมัยก่อนจะอยู่เป็นลำดับแรก เช่น

กลับคืน เอา

(สมัยก่อน) ใช้เป็นคำกริยาสม คือ กลับคืน เอา

(ปัจจุบัน) " " เอา กลับคืน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 1 "แลผู้ใดที่พยเอาทรัพย์ไปจำหน่ายเสียสิ้นเชิงแล้ว ๆ

ผู้ไหนจะ กลับคืน เอา มิได้เลย"

(3 กฏ. 158)

ตามตัวอย่างนี้ ในภาษาสมัยปัจจุบันจะใช้ "เอา กลับคืน"

9.1.2 คำหน้ากริยาและคำหลังกริยา (1) คำหน้ากริยา และคำหลังกริยา ถือว่าเป็นคำ 2 ชนิดที่เกี่ยวข้องกับคำกริยา คำทั้ง 2 ชนิดนี้ไ้แก่คำที่ไม่ลงเสียงหนัก และไม่ปรากฏตามลำพังโดยไม่มีคำกริยาอยู่ควบ

คำหน้ากริยาในภาษาไทย มี 2 คำ คือ ไป,มา ส่วนคำหลังกริยามี 4 คำ คือ ไป,มา,ไว้,เสีย ลำดับของคำหน้ากริยาและคำหลังกริยาในภาษาสมัยก่อนแตกต่างกับในสมัยปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

9.1.2.1 คำซึ่งปรากฏเป็นคำหน้ากริยาในสมัยก่อนจะปรากฏเป็นคำหลังกริยาในสมัยปัจจุบัน

9.1.2.2 ในสมัยก่อนเมื่อคำกริยาและคำหน้ากริยามีค่านามซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมตามหลัง ปัจจุบันคำหน้ากริยาจะปรากฏเป็นคำหลังกริยา และจะมีค่านามซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมแทรกอยู่ระหว่างคำกริยากับคำหลังกริยา

9.1.2.1 คำซึ่งปรากฏเป็นคำหน้ากริยาในสมัยก่อน จะปรากฏเป็นคำหลังกริยาในสมัยปัจจุบัน

คำหน้ากริยาที่เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะนี้ ได้แก่ คำหน้ากริยา ไป

ซึ่งใช้กับคำกริยา ตาม เช่น

ไปตาม

(สมัยก่อน) ใช้ ไปตาม (คำว่า ไป ปรากฏเป็นคำหน้ากริยา)

(ปัจจุบัน) " ตามไป (คำว่า ไป ปรากฏเป็นคำหลังกริยา)

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 1 "ขอทานยกไปก่อนเถิด เราจะยืมทหารกองหนุนจ่านให้ได้

สักห้าพัน แล้วจึงจะยกไปตามตอภายหลัง"

(สาม. 148)

¹ Vichintana Chántavibulya (Unpublished Ph.D. dissertation, University of London, London, 1962) หน้า 208-9

"มหาอุปราชออกไปแล้ว ตัวท่านนี้มีกังวลสิ่งใดท่านจึงไม่ไป

ตาม:"

(สาม. 117)

"ท่านจงลงไปคอยข้าพเจ้าอยู่ ณ ที่นั่งเย็นในสวนดอกไม้

ข้าพเจ้าจะลงไปตาม:"

(สาม. 112)

ตามตัวอย่างเหล่านี้ คำว่า ไป ในภาษาสมัยก่อนปรากฏ
เป็นคำหน้ากริยา แต่ปัจจุบันปรากฏเป็นคำหลังกริยา

หมายเหตุ ในสมัยปัจจุบัน คำกริยา ไปตาม ซึ่งมีคำว่า ไป เป็นคำหน้า
กริยา ใช้ในความหมายคนละอย่างกับ คำกริยา ตามไป ซึ่งมีคำว่า ไป เป็น
คำหลังกริยา เช่น

"ดูยังไม่คล้อยมาน พอดีจึงไปตามที่โรงเรียน"

คำว่า ไปตาม ในตัวอย่างนี้ ใช้ในความหมายว่า "ไปเพื่อตามตัว"

"เขาบอกให้เพื่อนล่วงหน้าไปก่อนแล้ว เขาจึงตามไป"

คำว่า ตามไป ในตัวอย่างนี้ ใช้ในความหมายว่า "ไปที่หลัง
(ในเส้นทางเดียวกัน)"

9.1.2.2 ในสมัยก่อนเมื่อคำกริยาและคำหน้ากริยามีคำนามซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรม

ตามหลัง ปัจจุบันคำหน้ากริยาจะปรากฏเป็นคำหลังกริยา และจะมี

คำนามซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมแทรกอยู่ระหว่างคำกริยากับคำหลังกริยา

คำหน้ากริยาที่เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะเช่นนี้ไค้แก่คำหน้ากริยา ไป

ซึ่งใช้กับคำกริยา ตาม เช่น

✓ ไปตาม

(สมัยก่อน) ใช้ ไปตาม - กรรม

(ปัจจุบัน) " ตาม - กรรม - ไป

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 1 "ทันถึงเห็นตั้งนั้นก็พาครอบครัวของดิฉันไปตามดิฉัน"

(สาม. 172)

ตามตัวอย่างนี้ ในสมัยปัจจุบันใช้ "ตามดิฉันไป"

9.2 คำแทนของคำว่า จึง, ควร, และ จง ที่ปรากฏในประโยค

9.2.1 คำแทนของคำว่า "จึง" ในภาษาสมัยก่อน คำว่า จึง จะปรากฏอยู่ในคำแทนหน้าบทประธานของอนุพยางค์ (2) ซึ่งตามด้วยคำกริยา แต่ปัจจุบัน คำว่า จึง จะปรากฏอยู่ระหว่างบทประธานและกริยาดังต่อไปนี้

จึง

(สมัยก่อน) ใช้ จึง - บทประธาน - กริยา

(ปัจจุบัน) " บทประธาน - จึง - กริยา

เช่น "เขามาสาย จึงไปก่อน"

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 2 "จึง พระยาราชนิกุลนิตยภักดีพิริยพาหะ กราบทูลพระกรุณาว่า พระยาสังคโลก พระยานราธิราช เมืองโพธิสัตว์ แดงใต้ พระมนโณปัญญา นายเหม็น ถือหนังสี่บอกเข้ามา" (จ.ม.ศ. 1)

ตามตัวอย่างนี้ คำว่า "พระยาราชนิกุลนิตยภักดีพิริยพาหะ" เป็นประธาน

คำว่า "กราบทูลพระกรุณา" เป็นคำกริยา

ปัจจุบันจะใช้ "พระยาราชนิกุลนิตยภักดีพิริยพาหะจึงกราบทูล-

พระกรุณาว่า..."

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 3 "จึง ข้าพเจ้า ไต่เลือกสรรจัดแจงคนผู้ใหญ่ชุกเจนควรกับราชการ" (พงศ. 62/48)

ตามตัวอย่างนี้ คำว่า "ข้าพเจ้า" เป็นประธาน

คำว่า "ไต่เลือกสรรจัดแจง" เป็นคำกริยา

ปัจจุบันจะใช้ "ข้าพเจ้าจึงไต่เลือกสรรจัดแจง..."

² คุรุณีพร ขำนิโรธสานต์, "อนุพยางค์ในภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2512), หน้า 70-3

9.2.2 ตำแหน่งของคำว่า "ควร" ในภาษาสมัยก่อน คำว่า ควร จะปรากฏอยู่ในตำแหน่งหน้าประธานซึ่งตามทฤษฎีคำกริยา แต่ปัจจุบัน คำว่า ควร จะปรากฏอยู่ระหว่างประธานและกริยาคงต่อไปนี้

✓ ควร

(สมัยก่อน) ใช้ ควร - ประธาน - กริยา

(ปัจจุบัน) ใช้ ประธาน - ควร - กริยา

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 1 "เพื่อจะให้มันเป็นประโยชน์ไปข้างหน้าควร เรา จะทำตาม" (สาม. 886)
ตามตัวอย่างนี้ คำว่า "เรา" เป็นประธาน
คำว่า "จะทำตาม" เป็นคำกริยา
ปัจจุบันจะใช้ "...เราควรจะทำตาม"

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 3 "ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สั่งว่า ความฝรั่งเศสครั้งนี้ควร
เสนาบดี จะได้อภิปรายหารือกัน" (พงศ. 62/135)
ตามตัวอย่างนี้ คำว่า "เสนาบดี" เป็นประธาน
คำว่า "จะได้อภิปรายหารือกัน" เป็นคำกริยา
ปัจจุบันจะใช้ "...เสนาบดีควรจะได้อภิปรายหารือกัน"

9.2.3 ตำแหน่งของคำว่า "จง" ที่ปรากฏในประโยค ในภาษาสมัยก่อน คำว่า จง ใช้ในประโยคคำสั่งเช่นเดียวกับปัจจุบัน แต่ในสมัยปัจจุบันตำแหน่งของคำนี้มีการเปลี่ยนแปลงไป คือ สมัยก่อนคำว่า จง ไม่ปรากฏหน้าคำกริยา แต่จะปรากฏหน้าคำที่ประกอบด้วยคำว่า ทุก (3) กับคำลักษณะนาม และจะปรากฏหน้าคำว่า ทั่ว ซึ่งน่าจะเป็นคำกริยา

3 คำว่าทุกนี้ ในวิทยานิพนธ์ ของ Vichintana Chantavibulya (Unpublished Ph.D. dissertation, University of London, London, 1962), หน้า 191 จัดเป็นคำบอกจำนวนนับ

วิเศษณ์ และช่วยเน้นกลุ่มคำและคำเหล่านั้น ส่วนในสมัยปัจจุบัน คำว่า จง จะปรากฏหน้า คำกริยา และช่วยเน้นคำกริยา เช่น

"จงช่วยกันรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย"

ถ้าจะขยายตำแหน่งคำว่า จง ซึ่งในสมัยก่อนปรากฏหน้าคำว่า ทุก และ ทั่ว มาไว้ หน้าคำกริยา เช่นเดียวกับตำแหน่งของคำว่า จง ในสมัยปัจจุบัน ก็อาจทำได้ แต่หน้าที่ของ ประโยคจะเปลี่ยนแปลงไปเล็กน้อย เพราะคำว่า จง เมื่อนำหน้าคำใดก็จะช่วยเน้นคำนั้น ๆ ต่อไปนี้ เป็นตัวอย่างการใช้คำว่า จง ในภาษาสมัยก่อน ซึ่งในประโยคสมัยปัจจุบันมีลำดับคำ เปลี่ยนแปลงไป เช่น

จงทุกพ่อน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 1 "ให้ใหม่แต่ 150 พ่อนลงมาแล้วเอาขึ้นชาหย่าง 3 วัน

ให้รองวาคนทั้งหลายอย่าคุยเยี่ยงชา ๆ เป็นนุรายลักเข้า

แล้วปลงลงทวนควยลวดหนึ่งพ่อนละที่จงทุกพ่อน"

(3 กฏ. 104)

ตามตัวอย่างนี้ ในสมัยปัจจุบันอาจขยายตำแหน่งคำว่า จง ไปไว้หน้าคำกริยา ปลง ได้เป็น "...แล้วจงปลงลงทวนควยลวดหนึ่งพ่อนละที่ทุกพ่อน" แต่การเรียงลำดับ เช่นนี้ทำให้หน้าที่ของประโยคเปลี่ยนแปลงไป คือ ในสมัยก่อน คำว่า จง ช่วยเน้นที่กลุ่ม คำว่า "ทุกพ่อน" ส่วนปัจจุบัน คำว่า จง ช่วยเน้นที่คำกริยา ปลง

จงทุกพนักงาน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 3 "แล้วให้เจ้าพนักงานชาวพระคลังจัดแจงสิ่งของทั้งนี้บรรทุกเรือ

ไปส่งให้เอกแมนรอเบตที่ตึกฝรั่งหน้าวัดประยูรวงศ์อ่าวาศ แต่ ณ

วันเดือน 5 ขึ้น 12 ค่ำ เพลาบ่าย 1 โมงให้พร้อมจงทุกพนักงาน (พงศ. 62/55)

ตามตัวอย่างนี้ ในสมัยปัจจุบันอาจขยายตำแหน่งคำว่า จง ไปไว้หน้าคำกริยา จัดแจง ได้เป็น "...จงจัดแจงสิ่งของทั้งนี้ บรรทุกเรือไปส่งให้เอกแมนรอเบต...ให้พร้อม

ทุกพนักงาน" แต่การเรียงลำดับคำเช่นนี้ ทำให้หน้าหนักของประโยคเปลี่ยนแปลงไป คือ ในสมัยก่อน คำว่า จง ช่วยเน้นที่กลุ่มคำว่า "ทุกพนักงาน" ส่วนปัจจุบัน คำว่า จง ช่วยเน้นที่คำกริยา จัดแจง

หมายเหตุ ในภาษาสมัยปัจจุบัน คำลักษณะนามของคำนาม เจ้าพนักงาน คือ คน ดังนั้นตามตัวอย่างนี้ ปัจจุบันจะใช้ "ให้พร้อมทุกคน" แทน "ให้พร้อมทุกพนักงาน"

จงทุกคน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "บรรจูปลพายให้ครบกะตง แต่พลพายไฟโรใส่เสื้อแดง

หมวดแดงกางเกงแดงจงทุกคน"

(พงศ. 62/444)

ตามตัวอย่างนี้ ในสมัยปัจจุบัน อธิบายตำแหน่งคำว่า จง ไปไว้หน้าคำกริยา ใส่ ได้เป็น "..จงใส่เสื้อแดงหมวดแดงทุกคน.." แต่การเรียงลำดับคำเช่นนี้ทำให้หน้าหนักของประโยคเปลี่ยนแปลงไป คือ ในสมัยก่อน คำว่า จง ช่วยเน้นที่กลุ่มคำว่า "ทุกคน" ส่วนปัจจุบัน คำว่า จง ช่วยเน้นที่คำกริยา ใส่

จงทุกครั้ง

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "ว่าความแต่สั้น ๆ พอทรงทราบจงทุกครั้ง" (ประกาศ. 217)

ตามตัวอย่างนี้ในสมัยปัจจุบัน อธิบายตำแหน่งคำว่า จง ไปไว้หน้าคำกริยา ว่า ได้เป็น "จงว่าความแต่สั้น ๆ พอทรงทราบทุกครั้ง" แต่การเรียงลำดับคำเช่นนี้ทำให้หน้าหนักของประโยคเปลี่ยนแปลงไป คือในสมัยก่อน คำว่า จง ช่วยเน้นที่กลุ่มคำว่า "ทุกครั้ง" ส่วนปัจจุบัน คำว่า จง ช่วยเน้นที่คำกริยา ว่า

จงทุกประการ

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "ให้เจ้าเมืองกรมการทำให้ถูกต้องตามประกาศนี้

จงทุกประการ

(ประกาศ. 325)

ตามตัวอย่างนี้ ในสมัยปัจจุบัน อาจย้ายตำแหน่งคำว่า จง ไปไว้หน้าคำกริยา ทำ ได้เป็น "...จงทำให้ถูกต้องตามประกาศนี้ทุกประการ" แต่การเรียงลำดับคำเช่นนี้ ทำให้นำหนักของประโยคเปลี่ยนแปลงไป คือ ในสมัยก่อน คำว่า จง ช่วยเน้นที่กลุ่มคำว่า "ทุกประการ" ส่วนปัจจุบัน คำว่า จง ช่วยเน้นที่คำกริยา ทำ

จงทุกเมือง

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "ก็ให้สมุหนายกยื่นายกองปลัดกองออกไปนำตัวเลกสัก ๗

หัวเมืองนั้น ๆ จงทุกเมือง"

(ประกาศ. 97)

ตามตัวอย่างนี้ในสมัยปัจจุบัน อาจย้ายตำแหน่ง คำว่า จง ไปไว้หน้าคำกริยา ออก ได้เป็น "...จงออกไปนำตัวเลกสัก ๗ หัวเมืองนั้น ๆ ทุกเมือง" แต่การเรียงลำดับ คำเช่นนี้ทำให้นำหนักของประโยคเปลี่ยนแปลงไป คือ ในสมัยก่อน คำว่า จง ช่วยเน้นที่กลุ่ม คำว่า "ทุกเมือง" ส่วนปัจจุบัน คำว่า จง ช่วยเน้นที่คำกริยา ออก

จงทุกหมู่ทุกกรม

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "แลบอกเจ้าพนักงานในทรวาคนนั้น ๆ ป่วยเจ็บจะมารับ

พระราชทานเงินเบี้ยหวัดมิได้จงทุกหมู่ทุกกรมตามรับสั่ง"

(ประกาศ. 119)

ตามตัวอย่างนี้ ในสมัยปัจจุบัน อาจย้ายตำแหน่งคำว่า จง ไปไว้หน้าคำกริยา บอก ได้เป็น "...จงบอกเจ้าพนักงานในทรวา...ทุกหมู่ทุกกรมตามรับสั่ง" แต่การเรียง ลำดับคำเช่นนี้ทำให้นำหนักของประโยคเปลี่ยนแปลงไป คือ ในสมัยก่อน คำว่า จง ช่วยเน้น ที่กลุ่มคำว่า "ทุกหมู่ทุกกรม" ส่วนปัจจุบัน คำว่า จง ช่วยเน้นที่คำกริยา บอก

จงทั่วกัน

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 4 "ให้ประกาศแก่เจ้าเมืองกรมการและอาณาประชาราษฎร

ในทรูจงทั่วกัน"

(ประกาศ. 106)

ตามตัวอย่างนี้ ในสมัยปัจจุบัน อาจย้ายตำแหน่งคำว่า จง ไปไว้หน้าคำกริยา ประกาศ แทนที่คำว่า ให้ ได้ เพราะคำว่า ให้ ทำหน้าที่อย่างเดียวกับคำว่า จง คือ ทำให้ ประโยคนี้เป็นประโยคคำสั่ง เป็น "จงประกาศแก่เจ้าเมืองกรมการและอาณาประชาราษฎร์ ใหญ่ทั่วกัน" แต่การเรียงลำดับคำ เช่นนี้ทำให้หน้าที่ของประโยคเปลี่ยนแปลงไป คือ ใน สมัยก่อน คำว่า จง ช่วยเน้นที่กลุ่มคำว่า "ทั่วกัน" ส่วนปัจจุบัน คำว่า จง ช่วยเน้นที่คำ กริยา ประกาศ

9.3 ตำแหน่งของคำว่า "ไม่ได้" ที่บอกความปฏิเสธในประโยคปฏิเสธ

ในภาษาสมัยก่อน เมื่อใช้คำว่า ไม่ได้ ประกอบคำกริยาในประโยคปฏิเสธ คำว่า ไม่ จะปรากฏหน้าคำกริยา และมีคำว่า ไต่ ตามหลัง ถ้าคำกริยาคำนั้นเป็นสกรรมกริยา คำว่า ได้ จะอยู่หลังกรรมของกริยา แต่ในสมัยปัจจุบัน เมื่อใช้คำว่า ไม่ได้ ประกอบคำกริยาในประโยคปฏิเสธ คำว่า ไม่ จะปรากฏหลังคำกริยา ถ้าคำกริยาคำนั้นเป็น สกรรมกริยา คำว่า ไม่ได้ จะอยู่หลังกรรมของกริยา ดังต่อไปนี้

✓ (สมัยก่อน) ใช้ ไม่ - กริยา(- กรรม) - ได้

✓ (ปัจจุบัน) ใช้ กริยา(- กรรม) - ไม่ได้

ตัวอย่าง

รัชกาลที่ 1 "เรามีนายทหารผู้ใหญ่หลายคน บัดนี้ก็ช่วยไปสามคนแล้ว

ยังไม่แกแค้นได้ ยังใดความอภัยสแก่คนทั้งปวงนั้" (สาม. 1184)

ตามตัวอย่างนี้ ในภาษาสมัยปัจจุบันจะใช้ "...ยังแกแค้นไม่ได้:"

หมายเหตุ ตามตัวอย่างนี้ ในสมัยปัจจุบันอาจเรียงคำในประโยคได้อีก 2 แบบ คือ

1) ย้ายที่คำว่า ยัง ซึ่งเป็นคำช่วยหน้ากริยาไปไว้หน้าคำว่า ไม่ได้ เป็น "...แกแค้นยังไม่ได้" และประโยคนี้มีความหมายอย่างเดียวกับประโยคตัวอย่างใน สมัยก่อน

2) เรียงคำในประโยคโดยใช้คำว่า ยังไม่ได้ เป็นคำช่วยหน้ากริยา เป็น "...ยังไม่ได้แกแค้น" แต่ประโยคนี้จะมีความหมายต่างกับประโยคตัวอย่างในสมัยก่อน

รัชกาลที่ 4 "เล่าลือกันว่าฝรั่งอังกฤษมาลองซื้อเอาข้าวไปเหน้ำทะเลเสีย
 ทั่วอย่างนี้ เคะะนัก โง่ๆ ก๊วยเงินที่เอาเข้ามาซื้อข้าวนั้น
 ฝรั่งก็ไม่หาใกองายคังกรวดทรายในทะเล" (ประกาศ. 279)
 ตามตัวอย่างนี้ ในภาษาสมัยปัจจุบันจะใส "...ฝรั่งก็ไม่ใกองาย ๆ ..."

รัชกาลที่ 1 "เวลาค่ำวันนี้แม่กุกไม่จับมาเฉียวใกุกไม่กลับเข้าค่านเลย" (ตาม. 942)
 ตามตัวอย่างนี้ ในภาษาสมัยปัจจุบันจะใส "...แม่กุกจับมาเฉียวไม่ใ..."

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย